

#PRIJE IZBORA KINA JE NOVOG PREDSJEDNIKA LAIJA NAZVALA OPASNIM SEPARATISTOM#

Novoizabrani tajvanski predsjednik Lai Ching-te mogao bi se suočiti s teške četiri godine mandata bez parlamentarne većine, uz oporbu koja želi ponovno pokrenuti problematični trgovinski sporazum s Kinom i uz stalno prisutnu prijetnju od vojne akcije Pekinga, piše britanska novinska agencija Reuters.

Tajvanski potpredsjednik Lai, iz vladajuće Demokratske progresivne stranke (DPP), pobijedio je u subotu na predsjedničkim izborima s velikom razlikom iako s manje od polovice glasova, ali je njegova stranka izgubila kontrolu nad parlamentom na koji će se Lai morati osloniti u donošenju zakona i proračuna.

Lai preuzima dužnost 20. svibnja.

Bivši američki savjetnik za nacionalnu sigurnost Stephen J. Hadley i bivši zamjenik državnog tajnika James B. Steinberg doputovat će u nedjelju u Taipei na postizborne sastanke s tajvanskim političarima, priopćilo je američko predstavništvo u Taipeiju.

Prije izbora Kina je Laija nazvala opasnim separatistom.

Kina je odmah istaknula da je većina birača glasala protiv Laija, a njezin Ured za tajvanske poslove rekao je da DPP "ne može predstavljati glavno javno mnijenje" na Tajvanu.

Lin Fei-fan, bivši zamjenik glavnog tajnika DPP-a koji je sada viši član stranačkog think tanka, rekao je Reutersu da je "prilično zabrinut" zbog toga što bi nova vlast mogla imati "vrlo teške" četiri godine, posebno po pitanjima vezanim uz Kinu.

Rekao je da bi oporbeni zastupnici, koji zajedno čine zakonodavnu većinu, mogli pojačati svoje odnose s Kinom i zatražiti ponovno pokretanje kontroverznog sporazuma o razmjeni usluga koji je Tajvan odbacio prije deset godina nakon masovnih prosvjeda.

"To je ono što nas brine", rekao je.

"Lokalna uprava i parlament mogli bi se udružiti u pritisku na središnju vlast."

I najveća tajvanska oporbena stranka Kuomintang (KMT) i mala Tajvanska narodna stranka (TPP) vodile su kampanju za ponovno pokretanje trgovinskog sporazuma o uslugama.

Nijedna nije još objavila hoće li raditi zajedno u parlamentu, iako je predsjednik TPP-a Ko Wen-je rekao u subotu da će igrati ulogu "presudne manjine".

Poraženi kandidat KMT-a Hou Yu-ih nije izravno odgovorio na pitanje o udruživanju dviju stranaka u nedjelju, rekavši samo da "oporbene stranke imaju odgovornost biti oporbene stranke".

Kina je odbila Laijeve pozive na razgovore.

Lai i njegova stranka odbacuju kinesko polaganje prava na Tajvan i kažu da samo narod Tajvana može odlučiti o svojoj budućnosti.

Hu Xijin, bivši urednik vrlo čitanih kineskih novina Global Timesa koje podupire kineska država, a koji je i dalje istaknuti kineski komentator, napisao je na društvenim mrežama da je nebitno za koga su Tajvanci glasali kada je riječ o konačnom stavljanju otoka pod kinesku kontrolu.

"Snaga kontinentalne Kine već se osjeća ovdje, a volja 1,4 milijarde ljudi da dovrše ponovno ujedinjenje zemlje također je ovdje. Tko će pobijediti na lokalnim izborima u Tajvanu nipošto nije najvažnija stvar", napisao je.

Kina je opisala glasovanje kao izbor između rata i mira i upozorila birače da donesu "ispravan izbor" ali nije imenovala nijednog kandidata za kojeg je željela da ljudi podrže.

Lai I-chung, predsjednik think-tanka Prospect Foundation sa sjedištem u Taipeiju, rekao je da Kina nastoji opravdati svoj pristup Tajvanu tvrdnjom da su uspjeli okončati parlamentarnu većinu DPP-a.

"Po mom mišljenju to znači da će nastaviti svojim tvrdim odnosom prema Tajvanu. Po mom mišljenju nema popuštanja pritiska Kine, pa će situacija biti napeta, ali ne mislim da će to dovesti do sukoba. Naravno Kina će sve otežati Williamu Laiju", rekao je koristeći Laijevo englesko ime.

Tijekom proteklih godinu i pol Kina je organizirala dva kruga velikih vojnih vježbi oko Tajvana i njezine snage redovito djeluju u Tajvanskom tjesnacu.

Kina je također ograničila trgovinu ili izazvala povećanja cijena u trgovini s Tajvanom.

DPP je sve to nazvao miješanjem u izbore.

Kina kaže da su optužbe za miješanje u izbore bili "prljavi trikovi" DPP-a za dobivanje glasova.

Su Tzu-yun, znanstveni suradnik u tajvanskom vojnom think tanku Institutu za istraživanje nacionalne obrane i sigurnosti, rekao je da ne očekuje nikakvu vojnu akciju kineskog predsjednika Xi Jinpinga u nadolazećim mjesecima.

"Promatrat će ono što Lai Ching-te radi prije svoje inauguracije u svibnju", rekao je Su. "Kineska komunistička partija je superrealna. Ono što ne može podnijeti je politički rizik."

Kina se nikada nije odrekla upotrebe sile kako bi Tajvan, koji naziva "svetim" kineskim teritorijem, stavila pod svoju kontrolu.

Victor Gao, profesor na Sveučilištu Soochow u Kini, rekao je da 60 posto birača nije podržalo Laia i da je KMT osvojio više mjesta u parlamentu, što znači da izbori "nisu stvorili oluju".

"Vrlo je jasno da Kina ima neograničeno strpljenje u promicanju mirnog ponovnog ujedinjenja i nultu toleranciju za bilo kakve napore koji vode u neovisnost Tajvana", rekao je.

"Na kraju, strana koja će povući okidač neće biti Kina, već ljudi koji se zalažu za neovisnost Tajvana."

Kineska vojska još nije komentirala izbore.

U nedjelju je kinesko zapovjedništvo istočnog sektora, koje je odgovorno za područje oko Tajvana, na svom WeChat računu pokazalo slike raketnih brodova koji izvode vježbe gađanja, ali nije reklo gdje.

Jedan od 'prethodnika' tih brodova, navodi se, sudjelovao je u bitci kineske i tajvanske mornarice u kolovozu 1965. u kojoj je Kina odnijela pobjedu.

"Danas, snage su naslijedile crvene gene hrabrosti i to da se dobro bore", dodaje se. (Hina)

